

CHOV VČELÍCH MATEK

Návod na chov včelích matek s chovatelským kalendářem
a návodem na tvorbu oddělků

www.ivcelarstvi.cz

Tento návod na chov včelích matek s chovatelským kalendářem a návodem na tvorbu oddělků vám umožní snadný odchov včelí královny (matky) i méně zkušeným včelařům. Umožní vám tak rozšíření vašeho chovu. Úspěšnost tohoto postupu se pohybuje kolem 50% - dle počasí a zručnosti včelaře.

Tato verze návodu je neprodejná.

Autorem je Tomáš Smrčka a Radek Smrčka. Bez povolení autora je kopírování a publikování textu zakázáno.

Distribuje:

Radek Smrčka - Včelařské potřeby

Hamry nad Sázavou 433

59101 Žďár nad Sázavou

E-shop: www.ivcelarstvi.cz

Copyright © Radek Smrčka

CHOVATELSKÝ KALENDÁŘ

Vybereme si silné včelstvo, ze kterého uděláme osiřelec (chovné včelstvo) tak, že z něj odebereme na nové místo matku, otevřený plod, zavíčkovaný mladý plod, část zásob a jeden plást, který polijeme trochou vody. V původním úlu (osiřelci) necháme 1 nástavek s 3 – 4 krycími zásobními plásty a zbytek doplníme plodovými plásty s vybíhajícím plodem. Ponecháme 1 mezeru na chovný rámek, který vložíme do středu nástavku mezi vybíhající plod. Po 3 dnech prohlédneme plodové plásty. Pokud nalezneme jejich naražený matečník, použijeme z něj mateří kašičku na přelarvení nových matek. Takto vytvořený osiřelec přikrmujeme roztokem 1:1 (voda, cukr) po vložení chovné série v případě, že není snůška.

Ze 3 dny starého osiřelce vyjmeme chovnou loučku, kterou očistíme, otočíme a do mateřích misek kápneme vlažnou vodu (můžeme použít také mateří kašičku nebo kašičku ředěnou vodou). Dle vlastností jako například výnosu medu, mírnosti, jarního rozvoje, vybereme vhodné včelstvo na plemenný materiál. Larvičky hledáme na plástech, kde jsou nakladená vajíčka a vybíráme ty nejmladší larvičky do 3 hodin stáří.

1. den “PŘELARVENÍ”

PŘÍKLAD					
☐	☐	☐	☐	5	3.5.

Larvičku podebereme jedním tahem přelarovací lžičkou a vložíme ji do předem připravené mateří misky na vlažnou vodu. Pokud se larvičky dotkneme nebo ji nějak otočíme, pokračujeme v přelarvení s jinou larvičkou. Pak vložíme chovnou loučku zpět do osiřelce mezi líhnoucí se plod. POZOR na vysušení larviček nebo na klepnutí z plemenivem v chovném rámu.

Do kolonky napište datum přelarvení a dopočítejte zbylé dny. Můžete sledovat až 4 stanoviště. Úspěšnost chovu je cca 50 %.

3. den “KONTROLA”

☐	☐	☐	☐	5	5.5.	+2
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	---	------	----

Zkontrolujeme přijetí vložených matečníků s larvičkami a případně zrušíme nežádoucí naražené matečníky ve včelstvu.

6. den “MATEČNÍKY ZAVÍČKOVÁNY”

☐	☐	☐	☐	5	7.5.	+4
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	---	------	----

Pokud plánujete další sérii matek, můžete mateří misky přenést do líhny nebo do chovných včelstev. Pokud další sérii neplánujete, larvičky ponecháte v osiřelci.

12. den “ZRALÉ MATEČNÍKY”

☐	☐	☐	☐	5	14.5.	+11
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	---	-------	-----

V případě, že nutně potřebuje osadit včelstvo matkou, můžete vložit matečník do včelstva bez matky. Následně provádíte pouze prohlídky vylíhnutí a kladení. Toto je ale pouze nouzové řešení. Doporučujeme školkování matečníků (přes matečník nasuneme klíčku nebo jej do klíčky vložíme - zaklíčkování).

13. den “LÍHNUTÍ MATEK”

☐	☐	☐	☐	5	15.5.	+12
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	---	-------	-----

Vylíhlé matky vložíme do oplodňáčku spolu s cca 1 středně velkou naběračkou dělnic uspaných APINAREM. Matku neuspáváme. Současně vložíme do oplodňáčku medocukrové těsto. Oplodňáček uzavřeme a vložíme do sklepa.

14. den “VYNÁŠENÍ OPLODŇÁČKŮ”

☐	☐	☐	☐	5	16.5.	+13
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	---	-------	-----

14. - 15. den vynášení oplodňáčků na stanoviště - před setměním. Po umístění oplodňáček otevřeme.

20. den “PŘIROZENÉ SPÁŘENÍ”

☐	☐	☐	☐	5	22.5.	+19
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	---	-------	-----

20. - 25. den probíhá přirozené spáření. Případná inseminace se provádí 20. nebo 21. den.

25. den “KONTROLA KLADENÍ”

☐	☐	☐	☐	5	27.5.	+24
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	---	-------	-----

25. - 27. den se provádí kontrola kladení matek.

TVORBA ODDELKU

Oddělky doporučujeme dělat koncem května až začátkem června. Nejpozději však do 20.6. Pro tvorbu použijete úl s jedním nástavkem, u kterého zúžíme česno. Úl osadíme 3 – 4 rámkami se zásobami medu a pylu (mohou se i odvíčkovat), které vložíme do krajů. Dále pak 1 rámeček se souší s vodou (souš polijete vodou). Střed doložíte 3 – 4 kusy plástů s líhnoucím se plodem (plodu může být i více). Dále pak oddělek posílíme mladuškami z otevřených plástů tak, že je sklepeme do oddělku. Přičemž na jeden plodový plást oddělku, přidáme mladušky z jednoho rámečku otevřeného plodu. Po 1 – 2 hodinách přidáte matku v klíčce (zasílací, přidávací) i s doprovodem včel přes medocukrové těsto. Včely se k matce budou dostávat asi 3 dny. Přibližně 5. den zkontrolujeme přijetí a kladení matky. Průběžně kontrolujeme dostupnost prostoru pro kladení a dle potřeby přidáváme další souše. Dle potřeby přidáváme zásoby, které případně doplníme o medocukrové těsto.

Oploďňáček polystyrenový KOMPLET

Oploďňáček polystyrenový KOMPLET velký

Barva na značení včelích matek tužka

Hlavová lupa s osvětlením

Přelarovací lžička nerezová s lupou

Výchytka plastová s pístem ke značení matek

Souprava NICOT pro chov matek

Souprava JENTER pro chov matek